

Siame
numeryje

Šimto milijonų
vertės turtas - žemėje
3 psl.

Kaip Smetona
keliaus per Akmenę
4 psl.

Nei sėdi, nei vaikšto,
o šokti mokosi
5 psl.

Patys sau nepadedame

Roma JONIKIENĖ

Spaliui įpusėjus sužinojome, kad vilniečiams rekomenduojama neiti iš namų ir kuo mažiau kvėpuoti užterštu oru. Ir viskas dėl to, kad prasidėjęs šildymo sezonui, į orą išmetama per daug kietųjų dalelių, kurios gaunamos pavojingios. Po kurio laiko pasigirdavo pranešimų, kokiose šalies vietose padidėjęs užterštumas, tarp tikėtų vietų minėtas ir Akmenės rajonas.

Savivaldybės ekologas S. Vilkas sako, kad rajone nėra buvę tokios kietųjų dalelių koncentracijos, kaip Vilniuje. Čia nėra tokios gyvenamųjų namų, katilinių koncentracijos, daugiau erdvės, yra kur dūmams išsiklaidyti. „Užterštumas priklauso nuo vėjo krypties. Jei vėjas pučia iš

šiaurės – nuneša kietąsias daleles tolyn. Jei pučia rytų ir pietų krypties vėjai, tuomet rajone, ypač Naujojoje Akmenėje, būna kietųjų dalelių, tačiau dažniausiai jų koncentracija neviršija leistinos normos“, - sakė S. Vilkas. Pavyzdžiui, nuo sausio pradžios iki spalio mėnesio užfiksuota 19 kietosiomis dalelėmis užteršto oro atvejų. Visi atvejai buvo praeitos žiemos metu, ypač šaltąjį vasarį.

Nuo šio šildymo sezono pradžios užfiksuoti trys taršos kietosiomis dalelėmis atvejai Naujojoje Akmenėje. Vienas pranešimų gautas lapkričio 6 dieną. Sakyta, jog visi normų viršijimai buvo maži.

Buvo laikas, kai nei žinojome, nei girdėjome apie oro taršą šaltuoju metų laiku. Oro taršos kietosiomis

dalelėmis, kurios susidaro į aplinką išmetant degių produktų atliekas su dūmais, nebuvo, nes dominavo centralizuota šildymo sistema, kuri buvo net individualiuose namuose. Dabar didelė dalis gyventojų šildosi kaip išmano, netgi daugiabučiuose namuose stogai nušėti kaminais ir kiekvienas jų ką nors išmeta į aplinką.

Kodėl didėja tarša? Ekologas S. Vilkas sako, viskas priklauso nuo kuro. Kuo prastesnis kuras, tuo daugiau teršalų išeina pro kamina. Ir kvapas prastas, kai kūrenama „bet kuo“. Pavojingiausia kaip kuro priedus naudoti padangas, plastmasę. Blogai, kai kūrenama, pavyzdžiui, panaudotais mediniais pabėgiais. Jie impregnuoti tepalais. Kuo natūralesnis kuras, tuo saugiau gamtai.

Ne pirmi metai diskutuojama apie baidas dėl netinkamo kuro. Bet prie kiekvieno kamino laboratorijos nepastatysi.

Istorikų konferencija Akmenėje

Kiekvienas mokytojas kasdien nepavargdamas dalina savo mokiniams tikėdamasis, kad sunkaus darbo vaisiai su kaupu sugrįš puikiais egzaminų rezultatais. Deja, lūkesčiai dažnai neišpildo. Per istorijos pamokas išnagrinėjamos krūvos šaltinių, žemėlapių, kiekvienam

istoriniam įvykiui ieškoma priežasčių ir pasekmių, išmokstama daug datų, asmenybių...

Šiuolaikinis mokymas akcentuoja gebėjimo mokytis kompetenciją. Kaip sako žydų prof. R. Feuersteinas „Neįmanoma neįmokti, reikia rasti Nukelta | 5 puslapi

Jaunosios istorikės: G. Embavičiūtė ir U. Novogreckaitė, R. Brazlauskaitė ir G. Zymanciūtė

VIENO KLAUSIMO INTERVIU

Dvi pilietybės – ar jus tai jaudina?

Lapkričio 18 – ają minima mūsų kaimynės Latvijos nepriklausomybės diena. Šventė, kuri negausiai tautai svarbi. Iš informacinių laidų žinau, kad latviams neramu dėl diskusijų apie dvigubą pilietybę. Jei Baltijos šalys leistų turėti dvigubą pilietybę, kur kas daugiau grėsmių kiltų dėl ne itin draugiškoms valstybėms prijauniančių asmenų pilietiškumo. Ypač sunku būtų latviams ir estams. Lietuvoje, ir Akmenės rajone, gyvena nemažai latvių tautybės žmonių. Ką jie galvoja apie dvigubą pilietybę, nes turi tik Lietuvos?

Aurelija GERULSKIENĖ, Viešosios bibliotekos specialistė: „Pagal mamos liniją esu latvė. Moku kalbą, žinau papročius, visada, kai tik galiu, važiuoju Latvijon paminėti įvairių švenčių, tuo pačiu ir Nepriklausomybės dienos. Gimiau

Aina ŠMITKINIENĖ, Naujosios Akmenės miesto gyventojka: „Latviškos šaknis iš mamos pusės. Visi kalbėjome latviškai, kartu gyveno mamos mama, taip pat ir savo vaikus, anūkus išmokėme latvių kalbos. Mano vyras taip pat buvo latvis. Dar prosenoliai

laikraščiu leidėjų asociacijos narė

Išėina trečiadieniais ir šeštadieniais. Leidžiamas nuo 1951 m. vasario 17 d.

Redaktorius	L. Rozga	56374	brozga@mail.lt
Red. pavaduotoja	J. Sejaviciene	56566	sejaviciene@yahoo.com
Ats. sekretorė	L. Smalakiene	56965	lilijos@email.lt
Reporteriai:	R. Jonikienė	56748	romajon@takas.lt
	S. Gajauskas	56748	sgajauskas@gmail.com
Vyr. finansininkė	L. Jonaitiene	56748	laimajon@takas.lt
Skelbimai	A. Novikova	56867	vienybe.skelbimai@zebra.lt
FAKSAI -		56867	
Mob. (TELE2)		(8-605)19255	

Rankraščiai negrąžinami ir nerecenzuojami. Autorių nuomonei gali nesutapti su redakcijos nuomone. Už skelbimų turinį redakcija atsakomybės neprisiima.

Užsakytos publikacijos žymėjimas.

Tiražas deklaruotas LR kultūros ministerijai http://www.lrkm.lt

Leidžia UAB „Vienybės“ redakcija. Ofsetinė spauda, 2 spausdus lankai. Rinko ir maketavo redakcija. Spausdino „Titnago“ spaustuve. Vasario 16-osios 52, ŠLAULIAI. Indeksas 67260. Tiražas 2660. Užsakymo Nr.

Redaktorius

Leopoldas Roza

Projektas Kamanoms gebėti

Rajono savivaldybės posėdžių salėje įvyko įvadinis projekto „Hidrologinio režimo atkūrimas Amalvos ir Kamanų aukštapelkėse“ seminaras. (Amalvos palios yra netoli Marijampolės. Jjo metu Kamanų valstybinio gamtinio rezervato direktorius D. Triušys pristatė jau atliktus mūsų rezervate projektinius darbus, primindamas, kad įrengta lankytojų centro ir gamtinės ekspozicija, pastatytas apžvalgos bokštas, įrengtas mokomasis takas ir realizuota nemažai kitų užmojų. Po to žodis suteiktas projekto vadovui A. Stoškui iš viešosios įstaigos „Gamtos paveldo fondas“, kuris pristatė naująjį projektą, finansuojamą LIFE+ programos, Lietuvos Respublikos ir Akmenės rajono savivaldybės administracijos.

Projekto įgyvendinimo laikotarpis (2014-ųjų rugpjūtis – 2018-ųjų spalvis)

siekiami atkurti natūralias hidrologines sąlygas, būtinas nacionaliniu bei tarptautiniu mastu saugomai Amalvos ir Kamanų pelkių gyvybingumui užtikrinti, atkreipti visuomenės dėmesį į sukauptas mokslinio žinias apie įvairiapusę pelkių svarbą. Projektas vykdomas dviejose teritorijose. Kamanų pelkėje bus patenkta apie 34 km sausinimo kanalų. Prie Kamanų mokomojo tako numatyta įrengti pavėsinę „Bebro namas“ ir stendą su informacija apie pelkių vertę. Rezervato teritorijoje atkurtas natūralus hidrologinis režimas sudarys geresnes sąlygas išlikti pelkių buveinėms, retų augalų ir gyvūnų rūšims ir suaktyvės dūrdėdaros procesai.

A. Stoškaus pranešime pateikta keletas skaičių, pavirtinančių būtinumą išsaugoti pelkes.

Pirmiausia, pelkės – svarbi Žemės ekosistemos grandis, kuri daro didelę įtaką globaliam ir vietos klimatui. Nenusausintos pelkės durpiu pavidalu kaupia energiją, vienas pelkių hektaras per metus geba iš atmosferos akumuliuoti ~5 tonas anglies dvideginio, o pažėistos pelkės hektaras, atvirkščiai, – išskiria net 20 tonų anglies dvideginio dujų į atmosferą. Apskaičiuota, kad skaidantis durpei taršos anglies dvideginio metiniai kaštai sudaro 270 mln. Lt. Todėl natūralūs ir nepažeisti pelkių plotai staudo klimato šiltėjimą, vadinamąjį „šiltnamio efektą“. Kaupdamos lietaus vandenį, pelkės didina gėlo vandens atsargas, duoda pradžią daugeliui upių, įtakoją vandens nuotėkį ir kokybę. Žemėlankės nusodina bei asimiliuoja atitekančiame vandenyje esančias medžiagas ir taip pagerina vandens kokybę. O nusausintos pelkės tampa taršos šaltiniu, nes skaidantis durpei

Nukelta | 2 puslapi

Tarptautinių konkursų maratone

Spalio mėnesį Ventos muzikos mokyklos akordeonininkė Austėja Nociūtė ir jos mokytoja Vaida Mikalauskienė tapo tarptautinių konkursų maratono dalyvėmis.

Tarptautinis akordeonininkų konkursas „Pasaulio trofėjus“ („Trophee Mondial“) kasmet organizuojamas vis kitoje šalyje – šiemet šis nima karta vyko Lietuvoje Kaune. Dalyvavo muzikantai iš 21 šalies. Nėra, tuomet Jadvyga nuėmė atsakomybę ir pati ėmėsi reikalų. Jai kažkaip pavyksta visą pagalbą pateikti taip, lyg čia nieko tokio neįvyko, na, jai nepatinka padėkos. Daug susitikimų, pasisėdėjimų vyksta pas Jadvygą, supranta humorą ir moka juokauti. Yra nepakeičiama klausytoja ir paslapčių saugotoja. D. VARNECKAITĖ

Užrašė Roma JONIKIENĖ

Projektas Kamanoms gebėti

Pradžią 1 puslapyje

vanduo išplauna mineralines ir organines medžiagas. Tarša iš nusausintų durpynų atneša 20 mln. Lt nuostolio per metus. Pelkėse įamžinta tūkstantmečių istorija, jos savitai atsispindi mene, tautosakoje, yra namai daugeliui specifinių augalų ir gyvūnų rūšių, prisitaikiusių gyventi tik pelkėse.

Todėl svarbu sumažinti žmogaus veiklos poveikį pažėistoms pelkėms, užtikrinti pelkių buveinių gyvybingumą. Daugiau informacijos apie šį projektą ir pelkių reikšmę rasite interneto tinklapyje www.wetlife2.gov.lt.

Kristina GRIGALIŪNĖ
Kamanų VGR direktijos vyr.
specialistė informacijai

Kitą šeštadienį,
lapkričio 22 d., 14.00 val., Naujosios Akmenės kultūros centre - 15-asis CHORU FESTIVALIS „ALELIUJA“.

Dalyvauja Telšių kultūros centro mišrus choras „ŽEMAIČIAI“ (vad. G. Vaitkaitis), Akmenės mišrus choras „AKMENĖ“ (vad. I. Gulbinienė), Kretingos kultūros centro kamerinis choras „CRISTALE“ (vad. K. Rimienė), Naujosios Akmenės kultūros centro mišrus choras „CEMENTININKAS“ (vad. M. Girsienė).

Maloniai visus kviečiame pasiklausyti chorinės muzikos
Kultūros centras